

Collegial-Tidende for Danmark og Norge.

Med kongeligt allernaadigst Privilegium.

No. 16. Den 21de April 1810.

Trykt i Kjøbenhavn hos Directeur Johan Frederik Schult.

Undertegnede ere Redacteurer, Forlæggere og Udgivere af
denne Tidende:

Christian Knudsen,
Ridder af Dannebrogen,
Statsraad og Deputeret i
det danske Cancellie.

Peter Johan Monrad,
Statsraad og Deputeret i
det danske Cancellie.

Følgivninger.

F o r o r d n i n g

for Danmark og Norge, angaaende Vac-
cinationen.

(Dateret 3die April 1810.)

Vi Frederik den Sjette, af Guds Naade
Konge til Danmark og Norge, ic. gjøre vitterligt,
at, da Vaccinationen eller Indpøbningen af Køkopper
tilstrækkeligen er bleven prøvet i Vore Stater, og
ved de meest paalidelige Erfaringer bevist at være et
sikkert Børnemiddel imod den, under Navn af Bør-
nekopper, bekendte farlige Sygdom; saa tilføjer Om-
hu

hu for Vore Undersaatters Heskred og Liv, at Brugen af dette velgjørende Midde! nu, ved almindelig Lov, vorder paabuden og hævdet. Vi befale derfor saaledes som følger.

§. 1. Den i Vor Residentstad Kjøbenhavn nedsatte Commission angaaende Vaccinationen skal, som en herefter stedse varende Commission, føre Overopsynet med Koeoppe Indpodningen i Vore Riger Danmark og Norge, og umiddelbart under Samme paaligger Opsynet med denne Indretning Stifts- og Land-Physici.

§. 2. Det specielle Tilsyn med Vaccinationen i ethvert enkelt District paaligger Stedets Læge og i Kjøbenhavn Stadsphysicus. Til Districtslægen eller i Kjøbenhavn Stadsphysicus skulle alle Andre, som besatte sig med Vaccinationen, gjøre behørig Anmeldelse om Koepeindpodningen og de derved mødende Tilfælde; hvorefter denne Embedsmand ved hvert Aars Udgang har at indsende samtlige Fortegnelser og Beretninger angaaende Vaccinationen til den vedkommende Stifts- eller Landphysicus, fra hvem de siden tilslædes Vaccinationscommissionen.

§. 3. Saa skal og Politiet paa ethvert Sted strængeligen vaage over, at Vore Anordninger angaaende Vaccinationens Udbredelse og Børnekoppernes Forebyggelse blive efterlevede, og Lægernes Forskrifter

i saa

t saa Henseende nœragtigen opfyldte, samt Overtrædelser herimod hastigen afstraffede.

§. 4. Ligesom der i Vor Residentsstad er oprettet et Vaccinations-Institut, hvor Koeopper uden Betaling kunne blive Enhver indpodede, saaledes ville Vi og, for at dette Forebyggelsesmiddel kan komme alle Vore kjære Undersaatter til Nytte, herved allernaadigst have befalet, at samtlige Districts- og Provincial-Medici og Chirurger skulde, efter en af vedkommende Amtmand, i Forning med Stifts- eller Landphysicus, affattet Inddeling, aarlig omreise i deres Districter, for byevils at vaccinere dem, som dertil frivilligen mælde sig. Disse Reiser indrettes saaledes, at den vaccinerende Læge kommer tilbage paa hvert Sted til den Dag, han kan bedømme Vaccinens Eegthed. Lægerne skulde nyde fri Befordring paa disse Reiser samt, istedet for Diætpenge, et Honorarium af 24 R for hver af dem vaccineret Person, hvilke Udgifter lignes paa Amtet. Hvor de beskikkede Physi-ci, Læger og Chirurger, formedelt Districternes Vidtløftighed, ikke kunne overkomme saadan Omreisen, maae Hjelpe-Vaccinateurer fra Vaccinationscommissionen forlanges og afgives.

§. 5. For at de beskikkede Medici og Chirurger altid kunne have og vedligeholde frisk Indpodningsmaterie, skulde dem paa Forlangende anvises nogle Sub-
jecter

jecter til at vaccinere blandt de Børn i deres Embeds-
freds, som nyde offentlig Opdragelse, Underviisning
eller Understøttelse samt befindes at være sunde og ikke
at have havt de naturlige Kopper.

§. 6. Samtlige Medici og Chirurger, saavel
som de uden for Lægestanden, der arbeide for Vacci-
nationens Fremme, og hvis Bestræbelser Vi med Vel-
behag ville ansee, skulde, til Beviis for den af dem
fuldbyrdede Vaccinations Paalidelighed, meddele en-
hver, der heldigen har gennemgaaet Samme, en At-
test af saadant Indhold, som hostrøkte Schema udvi-
ser, og hvortil autoriserede Blanqvetter skulde worde
Øvrighederne tilsendte for at uddeles til Bedkommens-
de; dog maatte sige Attester ikke medgives andre, end
dem, hvis Vacciner ere imellem 7de og 9de Dag ef-
ter Indpodningen efterseete og befundne at være genu-
ine og ægte. Navnene paa dem, hvis Vacciner be-
findes ægte, skulde indføres i dertil autoriserede Bø-
ger, hvilke Overøvrighederne paa Forlangende skulde
meddele Læger og andre, som befatte sig med Vacci-
nationen.

§. 7. Forstandere og Bestyrere for samtlige Un-
derviisnings-Instituter og alle saadanne Skoler, som
ei henhøre til de ringeste Almueskoler, skulde være an-
svarlige for, at ingen, som ei beviisligen er vaccineret,
eller har havt de naturlige Kopper, optages som Læ-
ling

ling til Opdragelse eller Undervisning i bemældte Institutioner eller Skoler.

§. 8. Lige Forpligtelse paaligger alle Oldermænd og Fængsmestere, i Henseende til Læredrenge's Antagelse ved Fængene, saa og Directeurer og Bestyrere af offentlige Skiftelser, i Henseende til de Personer, der indtages som Lemmer i Samme eller derfra nyde Understøttelse.

§. 9. Enhver, som udskrives til Vor Krigstjeneste, til Lands eller Blands, bør, naar han ei tilveiebringer Beviis om at være vaccineret, ved at fremlægge den allernaadigst anordnede Attest, eller fremviser umiskjendelige Tegn paa, at have havt de naturlige Kopper, underkastes Vaccinationen strax ved hans Ankomst til Tjenesten.

§. 10. Naar Confirmander mælde sig, som ikke ere vaccinerede eller have havt de naturlige Kopper, bør Præsterne formane dem til, enten strax eller saasnart mueligt at benytte det for deres Liv og Sundhed vigtige Forebyggelsesmiddel mod Koppesygdommen, som Vaccinationen tilbyder. Saa maa og fra 1ste Jan. 1811 af, ingen Præst foretage nogen Copulation eller Egtevielse, med mindre de Copulerende, saavel Brudgom som Brud, beviisliggjøre, at de ere vaccinerede, eller have havt de naturlige Kopper.

§. 11. Naar de naturlige eller Børnekopper ud-
bryde

bryde nogetsteds paa Landet i Bore Riger, bør samtlige Beboere af den eller de Byer, hvor Smitten har vilst sig, der ikke beviisligen have haft enten disse Kopper eller Koekopperne, uden Undtagelse strax underkastes Vaccinationen.

§. 12. For samtlige Rigsstæder derimod indskrænke Vi denne Befaling derhen, at alle og enhver i de Huse, hvor de naturlige Kopper yttre sig, skulle være pligtige, strax at lade sig vaccinere, med mindre de have haft de naturlige eller Koekopperne.

§. 13. Saa skulle ogsaa de Huse eller Gaarde i Rigsstæderne, i hvilke Koppesygdommen maatte vise sig, strax gjøres kjendelige derved, at en trykt eller skreven Seddel, som indeholder de Ord: "Her ere Børnekopper", paaflistres Gadedøren eller Porten, og lige Sedler paahestes alle Indgangene til den Families Bærelser, hos hvilken den Syge opholder sig; og haa ver Politimesteren paa ethvert Sted nøie at overholde, at disse Sedler blive staaende urørte, indtil Districtslægen, og i Kjøbenhavn Stadsphysicus, skriftligen tillader deres Nedtagelse. Et saadant Hus, hvor Kopperne have yttret sig, bør især, uagtet den Syge endog bortføres fra Samme, fremdeles ansees som mistænkt for Koppesmitte, og Stedets Læge drage Omsorg for, at de nødvendige Rensningsmidler, saasom mineraliske Røgelse o. s. v., der afbenyttes, samt

samt jevnliggen undersøge, om Sygdommen der videre skalde udbrede sig.

§. 14. Da de naturlige Kopper undertiden vanskeligen kunne kjendes fra andre Hudsygdomme, saa bør ethvert Udslæt, som bestaaer af smaae Blegner, og som viser sig strax efter en mere eller mindre fjendelig Sygdom, ansees som mistænkeligt for at være Kopper, og bør desaaarsag anmeldes paa den i §§. 15 og 16 befalede Maade, under de deri fastsatte Straffe i Overtrædelses-Tilfælde, naar Sygdommen siden befinde sig at være Kopper.

§. 15. Enhver Huusfader eller Huusmoder skal, saasnart Tegn til Børnekopper vise sig i deres Huse, ufortøvet gjøre Anmeldelse derom, paa Landet for Stedets Præst eller Sognefogden, om han boer nærmere ved Stedet, hvilke igjen skulle anmelde det for Districtslagen og Politimesteren, som strax har at indberette det til Amtmanden, i Kjøbstæderne for Byefogden eller Stedets Læge, og i Kjøbenhavn for Politimesteren eller Stadsphysicus, paa det at de fornødne Foranstaltninger mod Sygdommen strax kunne vore de fæiede. Mangel af en saadan Anmeldelse paadrager den skyldige Huusfader eller Huusmoder Straf fra 8 Dages Fængsel paa Vand og Brød indtil 3 Maaaneders Arbejde i Forbedringshuset, efter Forseelsens Bestaaffenhed og Domstolenes Skjøn.

§. 16. Ligesledes skal det og i Kjøbstæderne være Pligt for enhver Huusvært eller den, som i hans Sted har Opsyn i Huset, nøie at underrette sig om, og uopholdeligen for Districtslagen at anmelde denne Sygdoms Udbrud. Befindes han at have efterladt saadan Anmeldelse, uagtet Sygdommen har været ham bekendt, straffes han med Mulct fra 10 til 100 Rdlr., efter hans Vilkaar og Forsælsens Grad.

Som Folge heraf berettiges Huusværterne til enhver Undersøgelse, hvorved de kunne sættes i Stand til at opfylde den dem paaaliggende Pligt.

§. 17. Saasnart Lægerne, enten paa den i fornævnte §§. befalede Maade, eller og ved egen Erfaring, komme til Kundskab om Koppesygdommens Udbrud, skulle de, foruden at indberette det til Amtmanden, uopholdeligen give den vedkommende Stifts- eller Landphysicus Saadant tilkjende; ligesom de ogsaa i dette Tilfælde strax bør gjøre Indberetning til Commissionen for Vaccinationen.

§. 18. De Forsigtighedsregler, som ved Forordningerne af 17de April 1782 for Danmark og 5te September 1794 for Norge ere foreskrevne i Henseende til andre epidemiske Sygdomme, skulle ogsaa være udvidede til Koppesygdommen, forsaavidt ikke ved denne Anordning anderledes er bestemt.

Disse Forsigtighedsregler ere: at ingen Uvedkom-
mende

menne maa indfinde sig hos de Syge; at Sørgestuer og alle andre Almue Samkvem forbydes; at d. Døde begravnes inden 48 Timer efter Døden, med det samme Tøi, hvori de ere bortdøde, og i Kister, som indvendigen ere begede eller tjærede, samt nedgraves 4 Alen under Jorden; og endeligen, at hverken Tiige følge eller Begravelsesgilder tillades.

§. 19. Naar der til noget Sted i Vore Riger indkomme Skibe, som enten have Koppepatienter eller Klæder, hvoraf disse have gjort Brug, inden Borde, bør de henlægges under Quarantaine saalænge, indtil de Syge ere blevne afhentede, og Dis ses Klæder herhørigen ere røgede og rensede ombord, samt lige Forsigtighed er iagttaget ved det Rum, hvori de Syge have opholdt sig.

§. 20. Paa det at Koppesygdommen ei ved den hidtil brugte Inoculation skal kunne vedligeholdes, og dens farlige Smitte paa ny udbrede sig, forbyde Vi herved paa det strengeste al videre Indpødning af Smaakopper eller de saakaldte Børnekopper. Skulde nogen Læge besuageret driste sig til at foretage nogen Inoculation af disse Kopper, da skal det være ham forbudet videre at practisere nogetsteds i Vore Riger og Lande, og skal han derhos, om han er Embedsmand, have det ham anbetroede Embede forbrudt. Ligeledes skal og Enhver, der enten paa sin egen Person eller
paa

paa sine Børn eller Andre lader foretage Indpøbning af forømmælbte Kopper, ansees som Bøve Befalingers forsættlige Overtrædere og straffes, om han er Embedsmand, med Affættelse fra sit Embede, og i andet Fald med Pengebøder eller anden Straf efter Omstændighederne.

§. 21. Ligesom der for Vor Residensstads Kjøbenhavn er indrettet et Locale i det almindelige Hospital, hvori Kopperpatienter ved en udbrydende Epidemie kunne henlægges til Kuur og Pleie, saaledes skal det ogsaa i Tiden foranstaltes, at der i de øvrige Kjøbstæder, saavidt mueligt, have et lige Locale i Beredskab.

§. 22. Alle Senges og Gangflader, som tilhøre Kopperpatienterne, og som ikke strax kunne lægges i Vand for at vaskes, bør følge med Patienten til et hvert saadant Kopper-Hospital, for der at røges og renses.

Ligeledes bør i det Bærelse, hvor Kopperpatienten har opholdt sig, foretages den forømmælbte Rensning.

§. 23. Naar spæde Børn, som behøve Moderens Die, indlægges til Kuur paa et saadant Hospital, tillades det Moderen, om hun ønsker det, at forblive hos Barnet.

§. 24. Uagtet det skal gælde som en almindelig

lig Regel, at de, som i Kjøbstæderne blive angrebne af de naturlige Kopper, skulde henbringes til Afsondring i det dertil indrettede Hospital, tillade Vi dog, at de Familier, hvis Formue sætter dem i Stand til at give Kopperpatienterne den fornødne Pleie, og som kunne udrede de med disses Afsondring forbundne Omkostninger, maae beholde Patienterne hjemme, og lade dem der udholde den fornødne Quarantaine, saafremt Stedets Læge finder deres Boepæl beqvem dertil.

§. 25. I saa Tilfælde skal Stedets Læge foranstalte, at ikke alene de i § 13 omtalte Sedler blive opslaaede paa Huset, men endog at Gadens Navn og Husets Nummer bliver bekjendtgjort i de offentlige Tidender, som udgives i denne eller en anden Kjøbstad i Stiftet. Naar derimod Patienten og dennes smittede Klæder blive henbragte til Hospitalet, skal ingen saadan Anmældelse i de offentlige Tidender skee.

§. 26. Naar en i en Kjøbstad udbrudt Kopper-sygdom aldeles er ophørt, skal Stedets Læge bekjendtgjøre Saadant i de offentlige Tidender, og derhos udlove en Præmie af 10 Rdlr. til den, som fremkommer med den første beviislige Angivelse om nyt Udbrud af denne Sygdom.

§. 27. Alle foregaaende Anordninger og Forskrifter angaaende Vaccinationen ophæve Vi herved.

Hvorefter alle Vedkommende sig allerunderdanigst have

have at rette. Givet i Vor kongelige Residentskab
Kjøbenhavn, den 3 April 1810.

Under Vor kongelige Haand og Seigl.

F r e d e r i k R.

(L. S.)

Kaas.

Cold. Knudsen. Bülow. Monrad.

Røekopper = Indpodnings = Attest.

fød i og boende i Åar gammel,
er af mig Underskrevne, Åar den indpodet
med Røekopper. Ved nøiagtigt Eftersyn imellem den 7de
og 9de Dag efter Indpodningen har jeg fundet alle de
Tegn, som viser dem at være de ægte Røekopper; de være
nemlig hele og ubeskadigede, opfyldte med klar Vædske, i
Midten nedtrykkede og omgivne med en rød Zirkel;

har da ordentligen gennemgaaet de ægte Røe-
kopper, som betrygge for Børnekopper i Fremti-
den; hvilket herved, paa Ære og Samvittighed, be-
vidnes af

den

Åar

Blans

Blandede Efterretninger.

Det i Christiania oprettede Selskab for Norges Vel er det ved en kongelig Bevilling, af 4 April d. A., allernaadigst tilladt, at føre Navn af det Kongelige Selskab for Norges Vel, og har det behaget Hs. Majestæt derhos at tilkjendegive, at Allerhøistamme med allernaadigst Velbehag anseer dette Selskabs gavn-
rige Demeed.

Ved Landhuusholdnings- Selskabets ordentlige Møde, den 11 April sidstleden, bleve, iblandt andet, følgende Sager foretagne.

Indberetning fra Farver og Rattuntrykker Posenman, angaaende hans Forsøg med at dyrke vildtvor-
ende Farveplanter.

Indmeldelse fra Kirkesanger og Skolelærer Jensen i Gjentsøfte, angaaende hans Kones Flid i at undervise Bønderpiger i Fruentimmer Haandarbejde.

Anden Agerdyrkings-Commissions Betænkning om de i Aaret 1809 indkomne Præmie-Eskninger for Havedyrkning, levende Gjerders Plantning, Vieavl og Raatrabi Dyrkning.

Indberetning fra Pastor Palludan til Kirkebye paa Falster om det af ham oprettede Laanbibliothek, som han har skænket til Brug for Omegnens Beboere.

Indmeldelse fra Amtmand Faye, om den Flid

Bon

Bonden Mads Bertelsen i Kloue, Thisted Amt, har viist i Henseende til Kartoffelavl.

Præmieskrift. Commissionens Betænkning, angaaende en Afhandling af Hr. Pastor Freckland, angaaende de Gamles Saaesæd, samt om de indkomne Afhandlinger om Flaadeskoves Opelsning.

Samme Commissions Betænkning om en Indmældelse af Hr. Pastor Krarup i Weirum, angaaende et af ham oprettet Almue- Laanebibliothek, hvortil af Selskabet blev skænket adskillige Bøger, da Stifteren har renonceret paa Præmie.

Anmældelse fra Banco-Commissair Collin om de trufne Foranstaltninger for at udbrede Selskabets Præmieliste i Provindserne.

Under 14de April d. N. ere samtlige Oversørigheder i begge Riger fra det danske Cancellie blevne tilskrevne saaledes

Cancelliet er tilkjendbegivet, at det har behaget Hs. Majestæt, under 2den d. M., ved Parolen at besvale saaledes.

"Det bekjendtgjøres herved til allerunderdanigst Efterretning for alle Vedkommende, at Skibe, som ere forsynede med Licencer, egenhændigen underskrevne af Bores høie Allierede, Keiseren af Frankrige og Kongen af Italien, ikke maae anholdes,

des,

des, naar kunſt deres indehavende Ladning ſtemmer overeens med Indholdet af Licencen."

Denne allerhøieſte Befaling ſkulde Man herved tjenſtligſt tilmælde Dem til behagelig Eſterretning og Bekjendtgjørelſe for Vedkommende.

Under 14de April d. A. ere ſamtlige Oversøvrigheder i Danmark fra det danſke Cancellie blevne tilſkrevne ſaaledes.

Det kongelige General-Commiſſariatscollegium har underrettet Cancelliet om, at det har behaget Hs. Majestæt ved Parolbefaling, af 5te d. M., allernaadigſt at beſtemme:

"at de Værelſer med tilhørende Huusgeraad, ſom herefter anvies de cantonnerende Tropper til Sygeſtuer og Vagthold, ſkal i Fremtiden ſtedſe modtages og afleveres efter et Inventarium, ſom maa forfattes og underſkrives af den nærmefte Høiſtcommanderende Officeer og Huuseieren, ſamt at, hver Gang Aflevering ſkeer fra eet Regiments eller Corpses Mandſkab til et andet, eller til Huuseieren ſelv, ſkal det paa Inventariet anføres, at intet mangler; thi, hvis noget er forkommet eller ruineret, maae vedkommende Regiment eller Corps ſørge for, at det bliver erſtattet."

Hvilken allerhøieſte Befaling herved tjenſtligſt med-

meddeles Dem til behagelig Efterretning og Bekjendtgjørelse for Vedkommende.

B e f o r d r i n g e r.

Under det danske Cancellie: Den 13de April er Byfoged og Byeskriver paa St. Thomas, M. L. Smith, ansat, indtil videre, som første lovkyndig Assessor ved Søretten i Kjøbenhavn, og Hofsunker samt Undercancellist i det danske Cancellie, H. A. F. de Schouboe, ligeledes indtil videre som anden lovkyndig Assessor ved bemældte Ret; Sørettskriver og Procurator F. S. Kink ligeledes, indtil videre, som Secretair ved Sø- og Priseretten i Kjøbenhavn. Den 16de, Exam. Juris P. Rousing udnævnt til Byfoged og Byeskriver i Stubbekjøbing; Birkedommer ved Møgeltonder Birk, J. E. Holm, tillige til Birkedommer ved Vallum Birk, og Birkeskriver ved Møgeltonder Birk, B. Feddersen, tillige til Birkeskriver ved Vallum Birk, hvilke fire sidstnævnte Embeder saaledes stedse skulle blive forenede paa foranstørte Maade. Den 17de, Assessor i Kjøbenhavns Søret, M. L. Smith, til virkelig Justiceraad, og Cancelliesecretair samt Chef for Sjælands Stifts Revisions-Contoir, J. Smith, til virkelig Cancellieraad.

Under General-Postdirectionen: Den 14de April er forrige Viceconsul C. Børgum Carstensen udnævnt til Postmester ved Brev- og Frageposten, samt Befordringsvæsenet i Pløen.